

Sutarčių ribų gairės

Įvadas

- 1.1. Vadovaudamasi 2010 m. lapkričio 24 d. Reglamento (ES) Nr. 1094/2010¹ (toliau – EIOPA reglamentas) 16 straipsniu ir remdamasi 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo² (toliau – Direktyva „Mokumas II“), visų pirma jos 76 straipsnio 1 dalimi ir 78 straipsniu, taip pat Įgyvendinimo priemonių 17 ir 18 straipsniais, EIOPA parengė šias gaires³.
- 1.2. Gairės yra skirtos priežiūros institucijoms pagal Direktyvą „Mokumas II“.
- 1.3. Gairės taikomos draudimo ir perdraudimo įmonėms, jomis skatinamas nuoseklus draudimo arba perdraudimo sutarčių ribų taikymas, siekiant nustatyti ribą tarp esamos ir būsimos veiklos. Gairėse pateikiamos rekomendacijos, kaip nustatyti, kokių draudimo arba perdraudimo įsipareigojimų, susijusių su būsimomis įmokomis, kyla pagal sutartį pagal Įgyvendinimo priemonių 17 ir 18 straipsnius.
- 1.4. Šiose gairėse žodžių junginys „valdymo organai“ reiškia draudimo arba perdraudimo įmonei valdyti įsteigtus vidaus organus, kurie dėl šios priežasties neturi būti laikomi trečiąja šalimi, kai priima sprendimą arba išreiškia nuomonę dėl naudojimosi teise nutraukti sutartį, atmesti pagal sutartį mokėtinas įmokas arba iš dalies pakeisti pagal sutartį mokėtinas įmokas arba išmokas.
- 1.5. Tos sąvokos, kurių apibrėžtis gairėse nepateikta, turi tokią reikšmę, kokia joms suteikta įvade nurodytuose teisės aktuose.
- 1.6. Gairės taikomos nuo 2015 m. balandžio 1 d.

1 gairė. Nuoseklus principų taikymas

- 1.7. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų užtikrinti, kad sutarčių ribų nustatymo principai būtų nuosekliai taikomi visose draudimo ir perdraudimo sutartyse, ypač po tam tikro laiko.

2 gairė. Vienašalė teisė

- 1.8. Teisę nutraukti įmokų arba išmokų mokėjimą pagal draudimo arba perdraudimo sutartį, jas atmesti arba iš dalies pakeisti draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų laikyti vienašale, jeigu nei draudėjas, nei jokia trečioji šalis negali apriboti naudojimosi ta teise. Šioje gairėje priežiūros institucijos ir draudimo bei perdraudimo įmonių valdymo organai nepriskiriami prie trečiųjų šalių.
- 1.9. Visų pirma:
 - a) Jeigu tam, kad įmokų ir išmokų pakeitimas įsigaliotų, draudimo arba perdraudimo įmonė turi gauti išorės vertinimą pagal teisės aktus arba kitos, su

¹ OL L 331, 2010 12 15, p. 48–83.

² OL L 335, 2009 12 17, p. 1–155.

³ OL L 12, 2015 01 17, p. 1–797.

draudimo arba perdraudimo sutartimi nesusijusios, sutarties sąlygas, tokio reikalavimo buvimas turėtų riboti vienašalę įmonės teisę tik tada, jeigu tuo vertinimu draudėjui arba trečiajai šaliai suteikiama teisė kištis į naudojimąsi ta teise.

- b) Rizikos reputacijai arba konkurencinio spaudimo įmonės neturėtų laikyti vienašalės teisės ribojimu.
- c) Įmonės turėtų laikyti, kad nacionalinės teisės aktais jų vienašalė teisė ribojama tik tada, jeigu pagal šiuos teisės aktus apribojamas naudojimasis ta teise arba draudėjui ar kitai trečiajai šaliai suteikiama teisė apriboti naudojimąsi ta teise.
- d) Įmonės turėtų nepaisyti teisės vienašališkai keisti pagal sutartį mokėtinas įmokas arba išmokas, jeigu mokėtinos įmokos arba išmokos priklauso vien nuo draudėjo arba naudos gavėjo sprendimo.
- e) Įmonės turėtų nepaisyti teisės vienašališkai nutraukti sutartį arba atmesti pagal sutartį mokėtinas įmokas, jeigu naudojimasis ta teise, vadovaujantis sutarties sąlygomis, priklauso nuo to, ar nutinka draudiminis įvykis.

3 gairė. Priverstinio vykdymo galimybė

- 1.10. Draudimo arba perdraudimo įmonės turėtų pripažinti, kad gali priversti draudėją mokėti įmoką tik tada, jeigu draudėjas yra teisiškai įpareigotas ją mokėti.

4 gairė. Visapusiškas rizikos atspindėjimas

- 1.11. Vertindamos, ar įmokos visapusiškai atspindi draudimo arba perdraudimo įsipareigojimų portfelio draudžiamą riziką, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų įvertinti, ar tuo momentu, kai įmokos arba išmokos gali būti keičiamos, įmonė visomis aplinkybėmis turi teisę keisti įmokas arba išmokas taip, kad numatoma dabartinė būsimų įmokų vertė viršytų numatomą būsimų išmokų vertę ir sąnaudas, kurias reikės dengti pagal tą portfelį.
- 1.12. Vertindama, ar įmokos visapusiškai atspindi draudimo arba perdraudimo įsipareigojimų portfelio draudžiamą riziką pagal Įgyvendinimo priemonių 18 straipsnio 3 ir 7 dalis, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų įsitikinti, ar šį portfelį sudaro įsipareigojimai, pagal kuriuos draudimo arba perdraudimo įmonė įmokas ir išmokas gali keisti panašiomis aplinkybėmis ir su panašiomis pasekmėmis.
- 1.13. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų atsižvelgti į kiekvieną individualų atitinkamų apdraustojo asmens savybių įvertinimą, iš kurio įmonė gali gauti pakankamai informacijos, kad tinkamai suprastų su apdraustuoju asmeniu susijusią riziką. Jeigu pagal sutartis draudžiama nuo mirtingumo arba sveikatos rizikos taip, kaip pagal gyvybės draudimo metodus, kaip individualus rizikos vertinimas gali būti naudojamas paties apdraustojo asmens atliktas vertinimas arba į jį gali būti įtrauktas medicininis patikrinimas arba tyrimas.

5 gairė. Sutarties skaidymas

- 1.14. Draudimo ir perdraudimo įmonės pripažinimo dieną turėtų įvertinti, ar sutartį galima suskaidyti, o kiekvieno vertinimo dieną įvertinti, ar įvyko kokių nors pokyčių, kurie paveiktų ankstesnį vertinimą.
- 1.15. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų nustatyti, ar sutartį galima suskaidyti, įvertindamos, ar galima aiškiai išskirti dvi arba daugiau sutarties dalių ir ar galima apibrėžti kiekvienai iš tų dalių priskirtinas atskiras įsipareigojimų ir įmokų grupes.
- 1.16. Jeigu tam tikra galimybė arba garantija taikoma daugiau negu vienai sutarties daliai, draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų nustatyti, ar ją galima suskaidyti, arba ar ją reikėtų priskirti prie atitinkamos sutarties dalies.
- 1.17. Jeigu sutartis yra laikoma draudimo sutartimi pagal Direktyvą „Mokumas II“, draudimo ir perdraudimo įmonės vis tiek turėtų laikyti, kad draudimo arba perdraudimo įsipareigojimai kyla iš visų suskaidytų sutarties dalių.

6 gairė. Vertinimas, ar sutarties ekonominiams aspektams daromas didelis poveikis

- 1.18. Nustatydamas, ar draudiminė apsauga nuo tam tikro įvykio arba finansinė garantija neturi didelio poveikio sutarties ekonominiams aspektams, draudimo arba perdraudimo įmonės turėtų atsižvelgti į visus galimus būsimus grynujų pinigų srautus, kurių gali susidaryti pagal sutartį.
- 1.19. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų laikyti, kad išmokų finansinė garantija daro poveikį sutarties ekonominiams aspektams tik tada, jeigu finansinė garantija yra susieta su būsimų įmokų mokėjimu ir ja draudėjui suteikiamas didelis komercinės reikšmės turintis pranašumas.
- 1.20. Draudimo ir perdraudimo įmonės turėtų laikyti, kad tam tikras neapibrėžtas įvykis, kuris neigiamai veikia apdraustąjį asmenį, turi didelį poveikį sutarties ekonominiams aspektams, jeigu draudimine apsauga naudos gavėjui suteikiamas didelis finansinis pranašumas.

7 gairė. Įsipareigojimų įvertis

- 1.21. Jeigu sutarties pripažinimo metu įmonė neturi duomenų apie sutartį arba visus pagal sutartį draudžiamus įsipareigojimus, draudimo arba perdraudimo įmonė turėtų įvertinti sutarčių ribas, naudodamasi turima informacija ir laikydamasi šiose gairėse išdėstytų principų.
- 1.22. Įmonės turėtų patikslinti šį preliminarų vertinimą iš karto, kai gauna išsamesnės informacijos.

8 gairė. Perdraudimo sutartys

- 1.23. Draudimo ir perdraudimo įmonės priimtoms perdraudimo sutartims turėtų taikyti Įgyvendinimo priemonių 18 straipsnį nepriklausomai nuo pagrindinių draudimo arba perdraudimo sutarčių, su kuriomis jos yra susijusios, ribų.

Gairių laikymosi ir informavimo taisyklės

- 1.24. Šiame dokumente išdėstytos gairės, parengtos pagal EIOPA reglamento 16 straipsnį. Pagal EIOPA reglamento 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų įstaigos turi visomis išgalėmis stengtis laikytis gairių ir rekomendacijų.
- 1.25. Kompetentingos institucijos, kurios laikosi arba ketina laikytis šių gairių, turėtų jas tinkamai įtraukti į savo reguliavimo arba priežiūros sistemą.
- 1.26. Per du mėnesius po to, kai paskelbiamas vertimas, kompetentingos institucijos patvirtina EIOPA, ar laikosi, arba, ar ketina laikytis šių gairių ir rekomendacijų, o jeigu nesilaiko arba neketina jų laikytis, nurodo, kodėl.
- 1.27. Jeigu iki to laiko atsakymas nebus gautas, bus laikoma, kad kompetentingos institucijos nesilaiko pranešimo reikalavimų, ir apie tai pranešta.

Baigiamosios nuostatos dėl peržiūrų

- 1.28. Šias gaires peržiūri EIOPA.